

کلمه

داستان فرزندت

کشاورزی

محسن بویان

کشورزی در خراسان جنوبی
محسن پویان

سرشناسه: پویان، محسن، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: کشورزی در خراسان جنوبی / مؤلف: محسن پویان.

مشخصات نشر: تهران: فکر بکر، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص.

فروست: دانشنامه‌ی فرهنگ و تمدن خراسان جنوبی.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۰-۶۲-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: کشورزی - ایران - خراسان جنوبی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ج ۲۸ / HD ۲۰۶۵/۲۱

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۱۰۹۵۵۸۲۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۳۷۲۶۰

خرید اینترنتی این اثر در سایت: www.fekrebekr.ir

ناشر: فکر بکر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

امور فنی: انتشارات فکر بکر

صفحه بندی: فائزه دستگردی

ویراستاری: زهرا فتحی شهری

طرح جلد: نقیسه شکرانی، الهام صادقی

چاپ اول: پانیز ۱۳۹۲

لیتوگرافی و چاپ: واصف

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

کاری از: حوزه هنری خراسان جنوبی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۰-۶۲-۳

مرکز بخش: بیرجند - خیابان منتظری - مجتمع فرهنگی بهمن - فروشگاه سوره تلفکس: ۰۵۶-۲۲۲۲-۸۵۲

کلیه حقوق این اثر متعلق به حوزه هنری می باشد.

فهرست

۹	یادداشت ناشر
۱۱	سخنی با خوانندگان

فصل اول: پیشینه تاریخی کشاورزی در خراسان جنوبی

۱۵	پیشینه تاریخی کشاورزی در خراسان جنوبی
۲۰	زمین های زراعی بیرجند قدیم
۲۱	باغات بیرجند قدیم و حومه
۲۷	محصولات خراسان جنوبی در ایام قدیم
۲۷	محصولات زراعی
۳۰	محصولات درختی

فصل دوم: کلیاتی در کشاورزی خراسان جنوبی

۳۵	محدوده زمین های ده
۳۵	کشت مخلوط
۳۷	نظام های بهره برداری کشاورزی
۳۹	دشتیان
۴۳	سهم مالک
۴۴	مهر کردن خرمن
۴۴	تقسیم ده به تیر کار
۴۵	شخم و خرمن کوبی

۴۶	نظام های بهره برداری
۴۷	مالکیت اربابی
۴۸	خرده مالکی
۴۹	مالکیت مشاعی
۴۹	نظام اجاره ای
۴۹	نظام اوقافی
۵۰	نظام بهره برداری تجاری
۵۰	خشک سالی در خراسان جنوبی
۵۱	بند سارها
۵۱	تقویم کشت و کار

فصل سوم: منابع و مسائل آب خراسان جنوبی

۵۷	منابع و مسائل آب خراسان جنوبی
۵۹	دشت خضری
۵۹	دشت قاین
۶۰	دشت اسفدن
۶۲	دشت شاهرخت - چشمه بید
۶۳	دشت سرایان
۶۴	دشت چاهک موسویه
۶۵	دشت پشته ساربان
۷۱	قنات
۷۶	قنات خیر آباد
۸۱	آسیاب
۸۵	نظام تقسیم آب در قهستان

فصل چهارم: نگاهی به تولیدات باغی در خراسان جنوبی

۹۳	تولیدات باغی
۹۶	میزان تولیدات باغی

فصل پنجم: نگاهی به تولیدات زراعی در استان خراسان جنوبی

۱۰۵	نگاهی به تولیدات زراعی استان
۱۲۷	منابع و مآخذ
۱۳۱	مروری بر چند واژه‌ی مربوط به کشاورزی

یادداشت‌ناشر:

فرهنگ و تمدن ماهیت جامعه‌اند؛ به گونه‌ای که با شناخت این دو، می‌توان به جهان بینی و دیدگاه هر جامعه نسبت به زندگی پی برد. با این حال می‌توان گفت، ممکن است تمدن در هر جامعه‌ای یافت نشود، اما فرهنگ جزء جدا‌نشدنی جوامع بشری از ابتدا تا کنون است.

دکتر علی شریعتی از تمدن به عنوان مجموعه‌ای از اندوخته‌های مادی و معنوی انسان از آغاز تاکنون یاد می‌کند و فرهنگ را مجموعه‌ی اندوخته‌های مادی و معنوی یک قوم و نژاد خاص در طول تاریخ می‌داند. این طور که از این اندیشه پیداست علت تفاوت این دو، محدوده‌ی جغرافیایی است. در کشوری مثل ایران می‌توان از گوناگونی فرهنگ‌هایی چون لر، فارس، کرد و... دم زد، اما نمی‌توان اظهار داشت تنها یک قوم در متمدن شدن ایران زمین نقش داشته است بلکه همه با هم در به اوج رسیدن این تمدن بزرگ سهیم بوده‌اند.

خراسان؛ سرزمین خورشید، خاستگاه فرهنگ و تمدن اسلامی است که در گوشه گوشه‌ی آن خرده فرهنگ‌های اصیل و آداب رسوم بکر و به جای مانده از نیاکان به گونه‌ای ناب به چشم می‌خورد و بر خراسانیان پوشیده نیست که مردم جنوب این خطه، نقشی اساسی در نهادینه شدن این فرهنگ ناب انسانی داشته‌اند.

بی‌انصافی نیست اگر بگوییم خراسان جنوبی و فرهنگ و تمدنش، یا فرصت بروز نداشته، یا اینکه طی این سال‌ها و به دلیل دوری از پایتخت و شهرهای مهم ایران، به دست فراموشی سپرده شده است. حال آنکه جاذبه‌های فرهنگی و انسان شناسی‌اش نه به گواه ما که به اذعان گردشگران و میهمانان آن، به شدت دست‌نخورده و قابل تامل است.

بر آن شدیم تا گامی نه چندان بلند اما استوار و محکم در راستای ثبت و عرضه‌ی فرهنگ و تمدن خراسان جنوبی برداریم. در این راه به استقبال هر دیدگاه و اندیشه‌ای می‌رویم و دست‌یاری به سوی انسان‌شناسان دراز می‌کنیم. این مجموعه‌ی عظیم

که نمایانگر گوشه ای از فرهنگ و تمدن بشری است، فرصتی است تا نام این گوشه از سرزمین خورشید، بار دیگر بر زبان ها جاری شود.

در این راه می ستاییم دلسوزی و همراهی همه ی استادان و پژوهشگران محترم و همکاران عزیزی که در این راه تلاش نمودند و سر تعظیم فرود می آوریم بر استان مقدس پروردگار عالمیان که توان داد تا با یاری انسان ها از انسان بگوییم.

مهدی حبیبی

رئیس حوزه هنری خراسان جنوبی

www.ketab.ir